

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одної палаткової стрічки або 10 місця дрібним друком (петіт). При кількоразових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакция, администрация і експедиция

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграмм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся щодня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламациі неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученем поштової належності.

Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Учитель-Буковинець про учителів-Галичан.

Допись „Учитель з Галичини до учителів Галичан на Буковині“, яка була поміщена в 45. числі „Буковини“, утврдила мене в моїм давнім переконанні, що й Галицькі учителі не всі радикали, та що й між ними подибуємо людей, які прийшли на Буковину будувати а не руйнувати.

Ще недавно тому не чув на Буковині ніхто про радикалів а вираз „радикалізм“ був між нашими селянами зовсім незнаний. В сусідній Галичині повстала радикальна партія вже давніше, але й там не спромогла ся она на ширше значіння між руским населенням, чого найліпшим доказом мале число руских послів-радикалів. Та кому знані докладно обставини в Галичині, кому відомо, під якими злиднями мусить там жити руский нарід від соток літ, тому певно не буде дивно, як горячий член тамошньої рускої суспільности беруть ся з розпуки нераз до надто острої тактики, щоби скинути вже раз із себе ті тяжкі кайдани, які наложити на руский нарід его відвічні та могочі гнобителі, щоби по їх думці в такий спосіб прийти скорше до своїх цілей. Але що таке поступоване доводить дуже рідко до якогось успіху, про те свідчать найліпше факти, що послів-радикали по кількох невдалих скоках в парламенті, які нанесли рускому парламентарному клубови а тим то й рускому народови в загалі тільки шкоди а ніякої користі, покинули так прославлену радикальну тактику і ступають тепер хоть повільним але певним кроком побіч руских послів-демократів. За те здобули, як звісно, рускі послів-демократи своїм розважним але

енергічним поступованем для руского народу вже не мало полекні так на поли просвітнім як і економічним. Тому не дивно, як Галицькі послів-радикали приходять з часом до переконання, що „головною муру не пробеш“, та що їх дотеперішня тактика „здобути все нараз або ніщо“ є хибна і не доведе ніколи до цілі.

Хоть отже радикальна партія в Галичині слабенька, та все таки, як сказано, она там існує, що з огляду на польський гнет для нас зовсім зрозуміле. Але що в наслідок зовсім інших обставин на Буковині радикальний дух не має ніякої підстави між тутешнім руским народом, се признаєть кождий здорово мислячий чоловік. Правда, і ми мали тут своїх гнобителів, іменню румунські бояри захопили були в свої руки цілий край вже в перших роках конституційної ери, а наш нарід, не маючи своєї шляхти і своїх дідичів, остав ся позаду всіх інших тутешніх народів довгими роками. Та Румуни не мали того впливу на Буковині, що Польяки в Галичині, та правительство відносило ся до нас хоч троха прихильнійше, ніж по тамтїм боці Дністра. Тому вдало ся нам завдяки нестомимій довголітній праці кількох щирих одиниць рускої суспільности з часом освідомити руский нарід на Буковині а в наслідок того здобути для него чимраз то більше йому належних прав і то так скорим кроком, що наш нарід вже по двадцятьох роках тої праці мав тут-тут здогнати сусідів-Румунів в культурнім розвою. Та здає ся, що вже така судьба українського народу, що все саме в ту пору, коли він починає приходити до сили і політичного значіння, мусять найти ся між ним такі, що запропа-

щують, всі попередні народні здобутки як не цілком, то бодай спинять поступ на довгі літа. Так стало ся і сим разом: заледво наш нарід став освідомлювати ся в товариствах чим-раз то більше; заледво стали ми почувати ся чим-раз сильнішими панами у своїй хаті; заледво почали наші селяни любити і шанувати свою рідну мову та приходити до пізнання, що они православної а не волоскої віри і з власної волі розпочинали нераз завзяту борбу із накиненими їм румунізаторами, — саме в той час почали рускі учителі в Галичині, побачивши лекше пожитє та свободнійший розвій нашого народу на Буковині, пересилати ся на сей бік Дністра і Черемоша. Ми, тутешні рускі учителі, витали спершу радо своїх братів із тамтого боку і тішили ся, що дістаємо до помочи в нашій мозольній праці народній випробованих борців за права руского народу. Та вже небавом потім показало ся, що ми сильно завели ся у своїх надіях, бо они своєю роботою нашої народній справі, хоть нераз в добрім намірі, більше шкодили як помогали. Правда, не вої, та все таки переважна часть прибувших до нас учителів-Галичан почала на Буковині підпольну роботу а то в такий спосіб: Не зважаючи на зовсім інші обставини Буковині, стали троюдити наш нарід проти церкви в загалі нераз без жадної причини; дальше стали троюдити проти дідичів, які до того часу майже не мішали ся в наші народні справи, потім проти правительства, яке не бороздило нашої народній роботі, а на кінець утворили радикальну партію і стали поборювати таки руских довголітних борців в огидний спосіб. Крім того учителі-Гали-

БЛИЗНЮКИ.

(Гумореска).

Вже кождий з кружка приятелів оповів був свої анекдоти та пригоди з життя, тільки товариш М* сидів смутним коло свого пугара та скрипав ся в клубки диму своєї пахучої тавани, невдоволивши нам ще нічого зі свого життя.

Наступила довша павза, котру ужив хтось з товариства, щоби сумуючого М* з його довшого мовчання збудити та його також до оповідання заохотити.

— Гей товаришу! Що так сумуєш, братчику? Уживай хвилю, що не вертають ся! Зачинай, оповіж нам щось цікавого, як то ти нас вже нераз бавив.

М* звертів ся, підкріпив ся ще добре зі свого пугара тай почав:

— Я хіба міг би вам оповісти цікаву повістку о життю близнюків-братів Т*, котрих ви обох знаєте і тому повинна вас сесь повістка заінтересувати.

— Славно, славно, — починай, — залунало кругом стола.

— Чесна удовиця Т* проживала по смерті свого мужа дуже самотно, — зачав М*, — єї однією потіхою були два близнюки-сини, котрим то залогом любови обдарував був єї незабутний муж перед своєю смертю. Базьо і Конон, — се були два хвацькі, повнолиці та любі хлопці, що були здорові як дуб та до себе так подібні, що годі було розпізнати одного від другого.

Подібність, яку збільшало ще однакове убранє, була так велика, що навіть сама рідна мати замінювала нераз своїх власних синів та хіба пізнавала тільки Базю по „перчику“ на плечах, а потім розуміє ся й Конона. Однакове лице, той сам хід, ті самі гести, а навіть однакова вимова спонуку-

вали всіх, замінювати близнюків, котрих докладно не знали, а з того виходили нераз смішні сцени. Чим більше брати підросали, тим більша ставала їх подібність і живучи між собою у великій любові тішило нераз їх обох, коли могли своєю обонільною подібністю цілий світ дурити.

Базьо і Конон прийшли до гімназії і що дня видно їх було з веселою міною повільно йдучих до школи. Коли здоровий якийсь товариш Конона, відповідав на те Базьо і протинно, так що й самі товариші на певно не могли знати, кого вони по-здоровили.

Оба брати ходили до одної класи, а знана річ, що для молодиків, які посідають більшу скіпність „строїти дурницю“, студіюм класиків не таке легке, то Базьо і Конон зробили між собою на підставі своєї фразуочної подібности тайний пакт, щоби собі науку алексійити та професора дурити, а то в слідуочий спосіб: Одної днини приготував ся Базьо, а другої Конон зі всіх предметів; на-коли викликали одного з них, — все одно, чи одного, чи другого, — то тої днини приготовлений близнюк вставав та відповідав так хорошо й до річи, що його професор подивляв. Але як все у світі кінчає ся, так знайшло й се зручне маневрованє нараз свій кінець. По веселім балюваню у танцмайстра Ф* прийшли раз оба брати рано несприготовані до школи та сиділи невиспані один коло другого у лавці. Конон, живійший молодик, представив собі як раз в душі миле обличчє своєї любові, хвацької швачки, котрої зна-мість він тільки що вчєра зробив, — та не міг дочекати ся вже тої години, о котрій мав з нею пер-ший раз зійти ся. Аж тут професор з катедри сказав: „Конон най виходить сюди з латини“. Торжественна тишина... Конон штуркає Базю, а Базьо Конона, — оба несприготовані... Отак мав! Професорови вже й за довго чекати і він кричить:

„Ну, котрий властиво є Конон? Най виходить!“ Конон показує на Базю, а Базьо на Конона й ціла класа загомоніла від гомеричного сміху, а злісний професор вибавив братів з прикрої ситуації зв-аючи їх обох до катедри. Розумів ся, що оба були несприготовані, над чим і професор і ціла класа дивували ся, бо сего до тепер ще ніколи не бувало... Братів-близнюків вже ходили на уні-верситет. Одного вечера пійшов був Конон до своєї милі (все тої самої швачки), котра його угощала кавою та всякими ласощами à la „Russerl“. Пра-щаючись з нею обіцяв своїй Дулічній, що відвідає єї на другий день о 7. годині вечером, в котрім то часі єї стара тітка звикле збирала ся йти на каву до своєї приятельки. — Але Конон мав якесь лихе предчутє, бо швачка вже в него вговорювала, щоби він вже раз освідчив ся, она — мовляда — вже на те приговорила свою любов та милу тіточку і так моглиби вони небавом справити свої заручини. Ов, але — подумав Конон та побачив в тій ситуації як раз нагоду піметити ся на Базєви, своїм браті за те, що він як ліпший ученик так нікчемно опустил його раз при латині. Другої днини отже звирив ся Базьови, що вчєра у швачки чудно забавляв ся, а тому що сьогодні має як раз доконче десь инде йти, то радить бра-тові, щоби він його заступив, розуміє ся незра-джуючи, що він Базьо а не Конон. А щоби посту-пати безпечно та не зрадити ся, то треба щоби продовжав його вчєрашню розмову про перстєнь, котрого Ніна — так звала ся швачка — обіцяла щасливцеві подарувати на „вічну памятку“. Конон научав рівночасно брата, щоби не стидав ся та заживав тих тісточек званих „Russerl“ скільки мога, доки тітка не верне домів.

Базьо пристав на все, виштуркував ся як слід, поклав навіть на ніс „цікер“ і гордо як який іспанський гранд ступав до ідилічно положеної

чани вже з разу відносили ся до нас Буковинців не щиро ба навіть ворожо, уважаючи себе за щось ліпшого і розумнішого а нас за менше культурних та взагалі за таких, як заявив один з них дословно, „що не вміють навіть обернути ся“. Они закладали між собою навіть тайні товариства для поборювання своїх товаришів-Буковинців. Се все знаю з власного досвіду і маю на то докази.

Для ліпшого зрозуміння поступованя деяких учителів Галичан наведу тільки один факт: Один учитель зівстав в Галичині серед року увільнений зі служби і не маючи при душі ні сотика, прийшов до одного інспектора-Русина на Буковині з просьбою о приміщенє, представляючи при тім своє дуже невідраднє положенє. Щоби помочи сему учителеви в его пригоді та надіючи ся мати з него колись добру підпору в народній освіті, перепер інспектор шкільний іменоване сего учителя в своїм повіті проти сильного опору старости, який, не бажаючи дістати знов одного радикала з Галичини до свого повіту, робив інспекторови різні перепони. Се все знав докладно той учитель обіцяв інспекторови бути вдячним до смерті. Та доки був він ще провізоричним, доти був з него і добрий учитель і щирий патріот; але заледво став сталим і вбравши ся в піре обернув зараз таки кожух. В школі працював тільки гейби за напасть, від народної роботи відтягав ся чим раз то більше а на кінець перекинув ся в радикала, поборюючи від тепер не лиш поступову партію і її провідників але й навіть свого колишнього добродія називаючи его „худобою“ без найменшої причини.

Таким і подібним своїм поведенєм стали наші товариші з Галичини поруч з кацапами поборювати руску поступову партію на Буковині всякими способами. Так стала велика часть прибувших сюди камінярів з Галичини на Буковинській Русі замість будувати — руйнувати.

Та наші провідники приймали все таки дальше учителів з Галичини, боронячи їх так в краєвім Соїмі як і перед правительством, хоть діставали часто каміня за хліб, приймаючи і таку дяку за діяльність для народного добра, якої надіяли ся від тих учителів. Та „до часу збанок воду носить“ і прийшов час, що на підставі ухвали Союму шкільна власть перестала приймати учителів з Галичини, та й не приймає їх вже й до нині.

Хижини, де мешкала любка братова. Ніна привітала его на веранді і таки зараз оповіла йому, що ще не могла приготувати тітку на їхні заручини, бо вона була ізза непогоди дуже эле розположена, але най він не боїть ся, справа незабавки добре закінчить ся. Базьови упав з чуда та дива „цвікер“ з носа і він в душі проклинав свого братчика, що його хотів таки зараз заручити, хотів він своєї „нареченої“ ще ніколи у світі до тепер і не бачив. Але треба було стерпіти та мовчати й видно діло, він не брав собі сего так дуже до серця, заїдав що міг тістотка і зачав був як раз про перстені бляхати, коли двері заскрипіли а до хати вступила — тітка.

Базьо сейчас вибавив себе з прикрої ситуації мовлячи до Ніни: „Отже панночко, прошу завтра потрудити ся на уличку X, число 23 і решту з моєю сестрою дотично згаданой роботи личню погодити“. Се сказавши відійшов без перестану та без цвікера, котрий впустив на столі. А жоби сполокати свою злість, вступив до склепу старої фірми А* та казав собі дати фляшку портера. Але купець в немілою міною стиснув плечима та й сказав:

— Дуже мені жаль пане Конон, що не можу вам дальше кредитувати, боєте ще не заплатили давний довг. „Що?“ — питає Базьо — „не дайте ся висміяти, та ж я Базьо!“ „О, на сей раз вже мене не здурите, пане Конон, се ви мені вже з де-сять разів казали.“

Базьо аж тепер побачив, які жарти справляє йому його братчик та відійшов справді злісний, виповідаючи на завше купцеві свою прихильність.

Тим часом сидів собі Конон в своїм покою, курив як турок свій „Княстер“ та усміхав ся над прикростями, що їх запоричив своєму братови, аж хтось застукав енергично у двері. На його „прошу“ вступив до хати старий Шміль з папірчиком у руках і сказав: „Я прийшло, пане Койнон вас попросити, щобсьте заплатили ваше вексель,

Чи-ж, питаю ся дальше, не спадає в такім разі вся вина на тих товаришів із Галичини, котрі своєю загониєю політикою сполукали-б буковинський Соїм до сего. Хто дав, питаю ся на кінець, причину до роздору, яка й прибирає чим раз то більші розміри між учителями буковинськими а галицкими, як не одна часть сих товаришів своїм нетактовним поступованєм?

В такий спосіб не поступають ні правдиві товариші, ні щирі народні робітники, ані добрі діти своєї нації! Наколи-б панові радикали з Галичини були вправді такими великими приятелями руского народу, за яких они видають ся, то приложили би руки до спільної праці з нами для піднесеня культурного розвою нашої селянства, яку роботу ми вже розпочали були ще тогди, як про радикалів на Буковині нікому й не снило ся. Та що та наша праця не згинула між людом даремно, те мусять признати й самі радикали тим більше, що ті наші заслуги признають нам, хоч як гірко, всі чужі народи на Буковині. Отже замість кида-ти колоди під ноги другим, що йдуть иньшою дорогою до одної цілі, замість лучити ся, як се роблять деякі радикали на власну руку, скрито з найтяжшими ворогами руского народу, щоби тільки прийти тим способом скорше до заспокоєня своїх особистих забаганок робить панове радикали, позитивну роботу реальну.

Говорю тут виразно про товаришів з Галичини, бо по перше они занесли сюди радикалізм, а по друге тих кількох буковинських товаришів, що були приста-ли свого часу у своїм молодечім запалі до радикальної партії, будучи щирими Русинами та пізнавши з часом своїм здоровим розумом погубну роботу тої партії, яка наносить рускому народови тільки роздор і незгоду, починають від них відпекувати ся, як се ми вчитали онюди з „Буковини.“

Заявляю на кінець ще раз, що не всі учителі-Галичани поступають собі на Буковині в згаданий спосіб і що й між ними подибуємо щирих і працюючих людей. Тих наших товаришів уважаємо своїми братами і хочемо жити з ними в найліпшій згоді. Ми буковинські Русини признаємо дальше, що й між иньшими станами подибуємо на Буковині чимало визначніших Русинів-Галичан, особливо в поміж старших, котрі так само

бо я вже довше не можу чекати. Зле подумав Конон, найліпше буде сказати, що мене нема дома. „Ні, високоповажний пане жиде, ви здає ся помилили ся в адресі, бо мій брат тільки що відійшов до міста, тому прийдіть завтра“. „Вейс ах вус! Таке ви пан Койнон. Заплатіть бо бігме, що вже не буду прольонгувати“.

„Жиде, дай мені спокій, бо я ще вестані роздосити ся“ сказав Конон та натягнув дуже серйозну міну, так що зануджений лихвар дав драла, бурмосючи щось в бороду. Конон глянув за ним радісно через вікно, — по там як раз заходить у браму — Базьо. Шміль підносить йому папірчик під ніс, — се могло би вийти на зле. Тож Конон перелазить через заднє вікно до огорожу та зник у місті. Вертаючи з Базьом Жид вже не застав нікого Дома, мусів лайку вислухати та потішати ся, що колись прийде ліпший час.

Ви думаєте, товариші, що я вам тут байки вповідаю, але й мене здурив раз оден з близнюків. Оба брата вже давно на становисках, оба носять бороди, оба мають однакову лисину, говорять одною мовою, носять однакове убранє, тож не диво, що мене здурили. У мене як раз була померла дитина, так що я не міг взяти участь у весілю дочкы Кононової, на котре я був запрошений. Два дни по весілю приїхав я до сусіди і знайшов там Конона, що своїх весільних гостей відпроваджував на желзницю. Я звиняв ся перед ним, щом не міг приїхати та просив його, щоб зложив молодій парі мої щирі бажання. Він кондолоував мені сердешно та закінчив: „Що ся тяжить ваших бажань, то я напишу о тім моему братови“. Табльо!.. Се був Базьо, що вертав з весіля від свого брата.

Не беріть мені брата-близнюки за зле, що я вас так докладно описую; предці ми жиемо та молодніємо, коли собі нагадаємо на давно минувші, а ніколи повертаючи молодечі літа....

засуджують поступованє своїх крайнів-радикалів. Ті панови працювали з нами весь свій вік для добра руского народу і їх ті заслуги запише рускій нарід золотими буквами. Таких братів-Галичан, що помагають нам в нашій суспільній праці і задля своїх здібностей стають навіть нашими передовими людьми і провідниками руского народу, таких мужів з тамтого боку дай нам Боже як найбільше! Але ті галичани, що гадають зробити тут своєю радикальною політикою між нашим народом заколот, щоби таким чином може взяти в свої слабенькі руки керму народної справи ті панови заведуть ся у своїх мріях скорше чи пізнійше. Наш нарід не дасть звести ся з правої дороги радикальними гаслами та „перевернути весь суспільний лад горі корінем“, бо він судить своїм природним розумом, що ті кличі то тільки утопії, які годі здійснити.

Робота панів-радикалів „пускати брата на брата і сина на тата“ може тільки спонити на якийсь час культурний розвій руского народу, та за се спаде й відповідь на них.

Учитель буковинець.

3 внутрішніх справ.

Справа вибору президента палати.

Як „Ден“ доносить, конферували заступники „Славянського Союзу“ з головою польского клубу, др. Гломбінським, з заступниками соціалдемократів і українського клубу, що ми вже подали в попереднім числі. Результат сих конференцій опра-вдує думку тих, що уважають кандидатуру др. Патає за певною. др. Гломбінський заявив, що парламентарна комісія польского клубу припо-ручить членам голосувати за др. Патаєм. Вибір кандидата з рамени „Славянського Союзу“ уважають в польскім клубі знищенням кабінету Вінерта, а до вибору польского кандидата відносять ся не прихильно вже зі згляду на прикрі досвіди з часів президента Абрагамовича.

На місце Старжинського, що був доси віцепрезидентом палати, делегований колом польским, стане мабуть Козловскі, знов таки консерватист; одже місце віцепрезидента палати се домена, яку ще доведеть ся здобувати польским демократам.

Конференція клубових предсідателів.

Віцепрезидент Погачнік, що провадить президиальні справи палати послів, скликав на сьогодні предсідателів всіх клубів на конференцію в справі формальностей, що стоять в звязи з уконституова-нем ради державної.

Кріза в Угорщині.

Положенє в Угорщині починає вписювати ся. Енергичний апель Кошута спричинив відперте т. зв. банкової групи; тому ходить чутка, що заде-гожене банкового питання пересунує на довший час. Мабуть прийде др. Векерле аж при кінці сего тижня до Відня.

Заграничний огляд.

Переговори в справі торгівлі і комунікації між Австрією і Сербією.

Відень. (Кб.) Австро-угорський консуль в Білгороді, гр. Форґач одержав приказ оповістити сербське правительство, що оба правительства монархії ізза поведєня Сербії в послідних місяцях не можуть на жаль предложити торговельного до-говору із Сербією до парламентарної полагоди. Дальше має гр. Форґач висловити надію, що Сербія подасть до відома, що піде за порадою держав в справі Босни і Герцеговини і схоче удержати з Австрією добрі відносини. Аж тоді може Ав-стрія почати із Сербією переговори в справі тор-говлі і комунікації.

Австро-Угорщина хоче миру з Сербією.

Париж, 8. марта. (Кб.) Обговорюючи вче-рашній крок австро-угорского амбасадора графа Форґача в Білгороді твердить часопись „Темп“,

що в ній не треба добачати ані якого ультиматуму, ані погрози ані якоїсь ланки. Скорше можна сказати, що барон Еренталь з своєї сторони хоче причинити ся до осягнення остаточного порозуміння обох держав.

Коли-би Сербія здобула собі резигнацію з своїх несправедливих домагань симпатію Європи, тоді мусілаби она подумати добре над улекшеннями, яких жадає від Австро-Угорщини.

Чорногорська преса в справі анексії.

Цетинє, 8. марта (Кб.). Урядова часопись, обговорюючи торговельну угоду між Австро-Угорщиною і Туреччиною, каже між иньшим: Ми полишаємо державам осуд, чи вільно тому приєднувати собі мандат, який передали ему другі. Згадана часопись твердить даліше, що держави передали монархії на берлінським договорі мандат окупації Босни й Герцоговини і управу сих країв в часі, коли сі провінції були предметом спору між сербським князівством а Туреччиною. Але тим не залагоджено сего спору, тим менше, що по затвердженню торговельного договору між Австрією а Туреччиною станула Австро-Угорщина в сім спорі на місце Туреччини яко противник Сербії. До сего твердження силує накликуване австро-угорської преси. Она хоче впоїти в нас думку, що по стороні Австрії стоїть що до питання босно-герцоговинського не лиш сила, але також право, чим она додає, що Австро-Угорщина через затвердження торговельного договору з Туреччиною не мала жадного права до анексії. Здасть ся, що наші висше наведені замітки достаточо освітлюють то „правдо“.

ДОПИСЬ.

З Лукавиці (чернов. пов.).

Загальні збори читальні.

В нас відбули ся в середу, 20. січня с. р. загальні збори „Читальні Рускої Бесіди“.

Поки приступимо до властивого обговорювання сих зборів, мусимо вперед ознакомити шан. Читачів з обставинами нашого села.

Лукавиця не кождому знає сільце. Оно лежить в т. зв. „глухій куці“, на границі румунської і віддалене від осередка нашого політичного і культурного життя і мимо того, що замешкане українським населенням, належить до румунського виборчого округу. Поділяє оно в сім долю ще двох таких сіл а то: Маморниці і Кута Байнського. Не дивниці отже, що наші люди не знають нічого про національний і просвітний рух по иньших українських громадах. Національно освідмлених в нашій селі дуже мало. Найголовніша причина сему лихови наш сьвячений румунізатор о. Андроник, котрий морочить людям голову, що они Волохи. „Ви Волохи“, каже, „бо Ви волоскої релігії“. Ви не „Руснаки“, не слухайте тих, що Вас так називають, они хотять з Вас перобити „уніатів“. Сим він воює. І тому то багато людей відпочає ся до просвітнього руху зовсім байдужно, а дехто навіть боїть ся, щоб і справді через те не став уніатом. Перед роком заложено Читальню а записалось до неї споре число членів, та на жаль, лиш мала горстка приходила до читальні, а решта, як вже згадано, бокувала, послухавши румунізатора. Наш панотчик не говорить майже ніколи казання, бо української мови знає дуже слабо. Але декого таки виходить говорити і люди надіють ся, почути з уст його божого слова. Але де там! Він як що скаже, то вже таке, що порядний газда встидав би ся в корчмі се говорити. Він ганьбить тих людей, що в членами українських товариств, котрі він ненавидить страшенно, а провідників їх втопив би в ложці води. Але і такої лайки він не годен сам сказати, а читає її ніби слово божє, яке ему мабуть хтось иньший впроває.

Щоб не поділити людей на далі в сім темноті, ухвалив виділ „Читальні Р. Б.“, скликати загальні збори на 20. січня і удати ся з просьбою до головного виділу „Р. Б.“, щоб сей вислав на згаданий день свого делегата і то сьвященника, щоб нарід наш переконав ся, що в і сьвященника-Українці, що по волоски не конче потребують говорити і не називають своєї віри ані волоскою, ані рускою, лиш православною. Центральний виділ згодив ся на нашу просьбу і заявив, що в день зборів прибудуть до нас аж три делегати а то: о. Семака, п. посол Н. Спинул і ще хтось третій. Люди, почувши се, були дуже вдоволені. Уже о 12. год. зійшлись люди до дому госп. Костя Бадюка, де мали відбутись збори. З делегатів прибув (іза остржих морозів, підчас яких від довшого часу недужий о. Семака не міг вибрати ся в дорогу, Редакція) лише посол пан Микола Спинул, напротив котрого виїхала бандерія під проводом Дьордія і Николая Джамана, щоб привитати відпоруника „Р. Б.“ при вході до села а також і надучитель п. К. Горвацький виїхав напротив. Вистрілом

з моздів і окликом „Слава“ привитано п. посла на подвір'ю, а госп. Михайло Джаман привитав його щирими словами, передаючи ему хліб і сіль. Пан посол подякував за честь всім зібраним, почім знов залунало грімке „Славно“. З Кута Байнського прибуло чимале число селян зі своїм надучителем В. Бачинським і з начальником Біжушком, а з Маморниці учит. п. Білавчук.

По зборах касових, які зараз відбули ся отворив надучитель п. К. Горвацький збори читальні, витайючи ще раз прибувшого посла п. Спинула, котрого наші люди вже знають, бо помагав нам дошукувати справедливости за громадські вибори і через те допоміг нам до побіди над нашими ворогами, за що здобув собі довіря у всіх.

Зборам проводив надучитель з Байнського п. Володислав Бачинський а секретарював місцевий учитель п. Валерій Гаврилюк.

До слова зголосив ся учитель п. Дмитро Макогон, який здав справу з дотеперішної діяльності читальні. Як розвивалось життя в нашій товаристві, про се вже спіменено на вступі Бесідник вказав на причини, котрі унеможливили живіший рух в читальні. „Вам всім звісно, хто се все робить. Се наш панотчик.“ Читальня приступила в сім році в члені „Р. Б.“ з річною вкладкою 4 кор., за що дістає місячні видання сего товариства. По ній забрав слово п. Н. Спинул, котрий більше як в двогодинній бесіді вияснив людям, чому нам треба єднатись в товаристві і заохочував слухачів до просвіти. Він вказував на змагання наших противників, котріб мотили, щоб наш нарід лишив ся і на далі темний, і тому відраджують нам, просвічувати ся, а тимчасом про свій нарід не забувають. Будьте певні, говорив бесідник, ваш сьвященник знає, що з Вас не зробить Волохів, але він знає також, що Ви через се, як будете признавати ся до них, полиште ся і на далі в темноті і ані їх не здогоните ані до своїх не дійдете.“ Промова п. посла зробила на присутних дуже добре вражінє. Спаси-бі йому за се! Ті, що не були на зборах жалують тепер, як довідати ся від других, що тут они почули. Коли скінчив п. посол свою бесіду, всі присутні подякували ему сердечно.

По сім приступлено до вибору нової старшини і на внесенє п. Дм. Макогона вибрано такий виділ: Матіас Ціргян, голова, Іван Теслюк, заступник голови, учитель Валерій Гаврилюк, писар, Николій Грабовський, бібліотекар, Тодор Гушуляк, касир а Кость Бадюк і Тодор Бадюк, заступники виділових.

Пан посол передав нам також від центрального заряду „Р. Бесіди“ споре число книжок дуже гарного змісту, вартости кількадесят корон, за що на сім місці складаємо центральному виділові нашу щирю подяку.

При вільних внесеннях забрав слово двірник з Кута-Байнського п. Біжушко і з великим обуренєм повідомив зібраних, якими красивими і карігідними средствами наш панотчик воює. Здибавши ся з бесідником рано перед зборами не тільки що відраджував ему на збори їхати, але й казав, щоби тих панів, що мають прибути з Чернівців люди друками зі села гнали. Належиту відправу за його раду дав п. посол Спинул, а з уст слушно обурених людей посипались не конче милі слова на адресу такого апостола миру. Та ми за его раду вдячні бо нею отворив багатом людям очі, котрі переконали ся куди він їх заводить гадає.

Слушно замітив госп. Семен Бадюк Тод., що він такого чоловіка не може на далі уважати своїм душпастирем а при нагоді хрестин піде до самого митрополита, щоби сей ему охрестив дитину, бо до такого панотця, що рад би людей загнати до криміналу не має найменшого довіри.

Читальник.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. марта 1909.

Наєндар. Вівторок 9. (24.) 1. і 2. Обр. гол. Ів. Хр., рим. Франціск Рим. Д. Схід сонця 6 год. 30 мин., захід 5 год. 53 мин. — Середа 10. (25.) Тараса, Александра, рим. 40 мучеників Схід сонця 6 год. 28 мин., захід 5 год. 55 мин.

Признає пословиці Пігулякови. Загальні збори каси, „Народний Дім“ і „СМ“ в Карачеві висказують своему щирому пословиці Пігулякови своє довіря за его щирый труд околорусского народу на Буковині. А гавьба тим, що розсудують нарід всюди, а особливо в Вашківцях через особисту самолюбність. Начальник каси Омелян Лазар. Косовий Сидір Пурканович. Надучитель Нестор Фрунзаа Учители Домитей Товстюк, Ілія Шандро і Юрій Драгінда та урядник почтовий Назарий Івончешкул.

Справозданє загальних зборів гімназійної бурси у Вишніці. Дня 4. марта відбулись у льокалі пані Анни Москви перші загальні збори гімназійної бурси у Вишніці. Збори отворив голова Михайло Івашко і здав справозданє з дотеперішної діяльності тимчасового комітету. Зі справозданія дізнаємо ся таке: Виділ бурси купив для бурси реальність у Вишніці, що складає ся з 26

пражин ґрунту і двох хат, які можуть помістити 25 питомців. Сума купна виносить 5800 кор. Заплачено 800 кор., а винно ся 5000 кор., а то продавцеви 4400 кор., а „Рускій Касі“ в Чернівцях 600 корон. Бурсу отворено 1. грудня 1909. Є в ній 18 питомців, 12. гр.-кат., а 6 правосл. Учуть ся добре, про вислід класифікації подасть ся пізнійше. Доходу було 2948 кор. 89 сот., а розходу 2839 кор. 36 сот. Бурса ведеть ся у своїм заряді, бурсаки платять по 16 кор. на місяць. Харч дає ся добрий і здоровий. Бурсою опікує ся окремішний завіда-тель. По прийнятю справозданія до відомости вибрано новий виділ, до котрого увійшли Михайло Івашко яко голова, пані Москва яко заст. голови, о. Луцкий яко касир, пані Гордійчук як господариня, п. Меленка яко писар, о. Вол. Стефанович яко контрольор і дир. Клим яко член без функції. На заступників вибрано п. Петра Левицького і Пант. Виноградника. До комісії контрольної вибрано п. Ераста Бурачинського, Методія Огородника і д-ра Бориса. Загальні збори застановили ся ще над будовою нової хати, в тій цілі вибрано комісію, до якої увійшли панове: Ераст Бурачинський, М. Івашко, др. Литвинович, І. Возвідка, Петро Левицький і Методій Огородник. По залогодженню ще деяких менших річій замкнено загальні збори. Михайло Івашко.

Спійманє арештанта, що утік. Дня 17. лютого с. р. утік з тутешного криміналу російський збіг-лець Герман Бургстайн, котрий був засуджений за крадіж на кілька місяців в'язниці. Вже перед роком був засуджений задля крадіжки на 3 місяці в'язниці, по чім его видалено з краю. Перед кількома днями спіймав Германа Бургстайна сторож безпеченства ночною на водній улиці (Wasserg.), перебраного по селянськи. Сторож пізнав его по мові, арештував і відставив до суду. Здасть ся він був тої ночи прилагодив ся до якоїсь крадіжки, бо найдено при ній желізо до розбивання дверей і кас. Так само пошукував за сим злочинцем і заліщицький суд, бо проти него вело ся в червні 1908 р. слідство задля крадіжки. В Заліщиках прибрав він був собі імя Герман Фрідман.

Оповістки, іменованя і т. п.

Заходом черновецького кружка „Жіночої Громади“ відбудуть ся в чотири слідуєчі четверги в великій сали „Народного Дому“ відчити на суспільні теми з дискусіями. Виділ надіє ся, що наша громада живо заінтересує ся сими відчитами, а надто дискусіями і виповнить сально, мовляв, по береги. Перший відчит 11 с. м. о 5-ій годині на тему: „Роля жінок в розвою культури“; прелєгент др. Евген Бурачинський. Вступ 20 сот., для учеників і учениць половина.

Новий президент ради красної культури. Доно-сєть, що небагом буде іменованій посол др. Алексан-дер Гормузакі президентом ради культури красної на місце помершого президента Теодора Фльондора.

Будівля льокальної желізничі Воренчанка—Вінно пічне ся вже небагом. За дозволом міністерства желізниць переняло будівлю будівничє підприємство Т. Стайн і В. Лайфер в Чернівцях.

Шнарятина панує в місцевостях Стара-Жучка і Коровія.

Телефонічна лінія Чернівці—Відень. Довідуємо ся, що отворене телефонічної лінії Чернівці—Відень, вів Львів пересунено до кінця марта с. р.

Із штуки і літератури.

Репертуар місцевого театру. Вівторок 9. с. м. послідний раз „Воссасіо“, оперета в 3 діях. Середа 10. с. м. послідний раз „Mignon“, опера в 3 діях. Четвер 11. с. м. по перший раз в Чернівцях „Flammen“, комедія в 3 діях. Пятниця 12. с. м. „Die Puppe“, оперета в 3 діях. Субота 13. с. м. (по пол.) для учеників „Egmont“, трагедія в 5 діях. (веч.) „Babuszka“, „Die schöne Galathee“, „La main“, одно-актівки. Неділя 14. с. м. (по пол.) для дітей другий гостинний виступ Руді Фріан, (веч.) останний гостинний виступ Руді Фріан.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 8. марта 1909.

Царгород, 8. марта, (Кб.) „Ikdan“ доносить, що Ненадович заявив вчєра великому везирови, що жадані Сербією територіяльні компенсації не відносять ся до Австро-Угорщини. Ненадович називає сю вістку неправдивою.

Царгород, 8. марта (Кб.) „Sabah“ доносить: Порта повідомила міністерство війни, що Сербія і Чорногора запевняли, що їх надзвичайні воєнні приготования не звернені проти Туреччини.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій **богато асортований склад осінніх і зимових артикулів: Капелюхи з льодену, фільцу і плішу, з ц. к. над-вірних фабрик капелюхів В. Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів G. Borsalino. Шапки з льодену, футра і сукна різного роду. — Плішові і суконні чепці (капузи) для дітей. — Шап'ї і хустки з жевілі, вовни і шовку. — Біле для панів і дітей, біле і у красках, ковнярики, маншети, краватки, обгортки, рукавички, пань-чохи, шкарпетки, шельки, палички і камизельки. — Великий склад черевиків, найелегантніше виконане, для панів, пань і дітей, як також американські черевики так звані Goodyaer Welt. — Найбогатший вибір у товарах **футряних і волчкових** різного роду. — Артикули для саночників. — Артикули до подорожі. — Коци плішові і з верблюдової вовни.**

Правдиві петербургські кальоші.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Загальні збори каси пожичкової і щадниці для громади Кучурів-Малий, ст. з. з. н. п. відбудуться дня 14. марта 1909 з таким порядком нарад: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане старшини за рік 1908. 3. Вибір старшини. 4. Вибір касиера. 5. Вибір писаря і призначення платні для него. 6. Винаєм льокалю для каси і ухвалення ченшу. 7. Вільні внесення. *Старшина.*

Угорське вино

біле і червоне, гвар. природне, приємне в смаку, забезпечене против морозу достарчає поштою у бочках по 4 1/4 кг. оплачено а іменом: з 1907 р. — К 3-50; з 1905 — К 3-90; з 1904 — К 4; з 1900 — К 4-60; з 1895 — К 5; з 1890 — К 5-80; з 1885 — К 7.

Мід пчільний з цв'ітів, найліпший десеровий, пушка 5 кільог. — за 7 корон 25 сот. опл. висилає L. Altneu, Versecz, Süd-Ungarn. 30 (5-5)

Заощадите гроші!

За 3 К. 50 сот.

30.000 штук 2-3

Годинників кешенкових з ланцюжками

куплено, тому пославимо 1 знаменитий ербаний годинник ремонтар Gloria що добре ходить, накручує ся раз на 36 годин, із швейцарських вершок гранірованими ковертками, до того позолочений або посріблений ланцюжок, все те разом 3 К. 50 с. — Різноразом поручаю годинник „Анкер“ також 86 годин ходить, позолочений, нильна сорта з позол. ланцюжком за 5 К., — За кожний годинник даю гаранцію на 3 роки. Висилка за посиланого S. KONANE I. Schweizer Uhren-Exporthaus KRAKAU Nr. 37. Неузгоджені подорожники і доповідні замовлення. Як неподобав ся, гроші пертає назад.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть

NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францо

в Терополі.

Се є знамените умиротворюче средство до натирания против всяких ревматичних болюв, простуджєня, ломаня костей, плечий гістця і нервових недуг. Пропну уважати на напись „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакованєм. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна, в Селетині в дрогерії медичинальній Стерншуса.

19 (—)

Друкарня тов. „Руска Рада“ в Чернівцях
пошукує

Практикахта.

Вимагає ся: укінчений 14 рік життя, укінчена І. класа гімназіяльна або реальна, знанє рускої і німецької мови, і свідомство лікаря, що петент є зовсім здоровий. — Близші інформації уділяє заряд, в канцелярії друкарні при улиці Петровича ч. 4.

Що як би ми мали оден примірник „Кобзаря“ на цілу Україну і сей примірник лежав би собі десь в Музею? Чи дав би він тоді нашій суспільності те, що дає тепер? А з пам'ятниками нашого минулого власне так: десь в музеях по стінах висять портрети наших гетьманів, славних в нашій історії людей, але що кому з того приходить? Ми навіть не маємо свого Національного Музею і пам'ятники нашої старини розкидані не тільки по чужих руках, а і землях. Другі народи зараджують лихови десятками, сотнями популярних видань, які кожним образом, кожною стрічкою вже впливають в суспільність якусь крапельку свідомості — ми не маємо і того. І от, здається, що замірене видане

АЛЬБОМ ІСТОРИЧНИХ ПОРТРЕТІВ

було би тепер саме на часі. Се будуть копії зі старинних портретів видруковані в фарбах трох кольоровим друком в одній зі світових друкарень. Виходить ме серіями по 20 портретів в серії; до кожного портрету буде додана монографія портретованої особи. В першу серію увійде більшість не знааних ще портретів: Богдан Хмельницький (надзвичайно інтересний і невідомий ще протрет), Мазепа, (також). Скоропадський (також; се копія з портрету який був намальований в XVIII ст. на стіні Києво-Печерської Лаври, але потім знищений), Київський князь Федір Ольгердович, ки. Острожські (батько і син), князь Лев, Іван Корибут Вишневецький (батько Байди), Гонта, Магдалена Мазепина (мати гетьмана), Виговська, Палієва, Сагайдачний, Петро Могила і Гедсон Балабан, Петро Кос, кардинал Исидор й інші.

Приймаєть ся передплата на І серію

у Львові, Книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка Ринок 10. — Ціна 20 портретів в 5 зошитів з монографіями.

Десять корон без пересилки

і дванадцять корон з пересилкою трома ратами рекомендовано в цілком закритих рульонах. Перед виходом першого зошита передплата буде замкнена, а ціна зошита буде не два, а три корони.

АЛЬБОМ УЖЕ В ДРУКУ

отже хто хтів би мати його за 10, а не за 15 корон має поспішити з передплатою. Звертаєсь увагу читальне, що кожний образок може бути відтак наліплений на грубий папір, оправлений служити окрасою хати, салі зборів і т. и.

Тепер же, користаючи з нагоди, звертаюсь до всіх, хто десь бачив, чув, читав про старинні портрети, малюнки й т. и. — не відмовити написати про те на адресу Львів, Су-пінського 17 канцелярія Наукового Товариства ім. Шевченка Гнатів Хоткевичеві. Я вірю, що багато ще цінних пам'яток нашої минувшини переходувать ся так, що ніхто про них і не знає

49 (2-10)

Гнат Хоткевич.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоруває удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

159 (15-23) 3 в.м.

а іменно:

найновішої конетрукції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах; загально знаві в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“; машини до виробу цементових цегол і цеголок на помост, форма до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найвищих цінах, на догідних услівях оплати.

На жадане висилаю франко ціник і докладний опис кожної машини.

Із оголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Великий зарібок

приносить побічне занятє кождому господарови, купцеві підприємцеві урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і ціники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повисшу фірму.

Союз руских хліборобських спілон на Буковині

„Селяньська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ жа вадкі і кавці

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними условинами. Близші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і циркувати. — Ціники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилевич, Механік**

в Чернівцях

(—)

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарна.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.